

Knutpunkten – knyter ihop grundläggningsbranschen

Knutpunkt Geostandarder knyter samman aktörer i grundläggningsbranschen som gemensamt ser till att; nya utförandestandarder anpassas till svenska förutsättningar, nationella bilagor tas fram så att beprövade fältundersökningsmetoder för svensk geologi kan tillämpas, nästa generation Eurokod förändras/förbättras utifrån våra erfarenheter, hjälpmedel som tillämpningsdokument revideras, krav på kompetens formuleras, kurser för kompetenshöjning erbjuds branschen och information görs tillgänglig för den som behöver den.

Allt detta och mycket mer sker utan att någon ny kostnadskrävande organisation har etablerats. Läs vidare för att förstå hur det är möjligt och hur ditt företag kan medverka!

Samverkan inom grundläggningsbranschen är inget nytt. Knutpunkten är ett komplement till etablerade organisationer, som uppstått utifrån insikten om att det fanns ett antal centrala och gemensamma mål för aktörerna.

Ökad kompetens och dialog inom branschen är generellt en prioriterad frågeställning, och avser inte enbart teknik, utan inkluderar planering, design, utförande, arbetsmiljö, administration och

styrning. Det handlar inte enbart om ren faktakunskap utan även en ökad dialog och förståelse för olika kategoriers förutsättningar och arbete.

Bristande *kvalitet* kostar varje år stora summor pengar. Kvalitetshöjning och kvalitetssäkring är därför givna målsättningar.

För såväl enskilda företag som branschen i stort är *teknikutveckling* en förutsättning för att lösa framtidens utmaningar. Det krävs nya innovativa metoder, verktyg, och produkter, vilket även leder till andra positiva effekter som entreprenörskap, kunskapshöjning, och motivation för de som arbetar i branschen.

En gemensam röst från grundläggningsbranschen ökar möjligheterna att vi hörs och kan *påverka*.

Standarden ett medel för att nå målen

Standarder ses i många sammanhang som ett påfund som låser in och begränsar utvecklingen. Men i dialogen mellan aktörerna i Knutpunkten märker vi att rätt använda så kan standarderna;

- driva teknikutvecklingen framåt
- vara bas för kompetenshöjning/utbildning
- ge kvalitetshöjning och kvalitetssäkring
- bidra till god ekonomi och effektivitet.

Vad är då Knutpunkten?

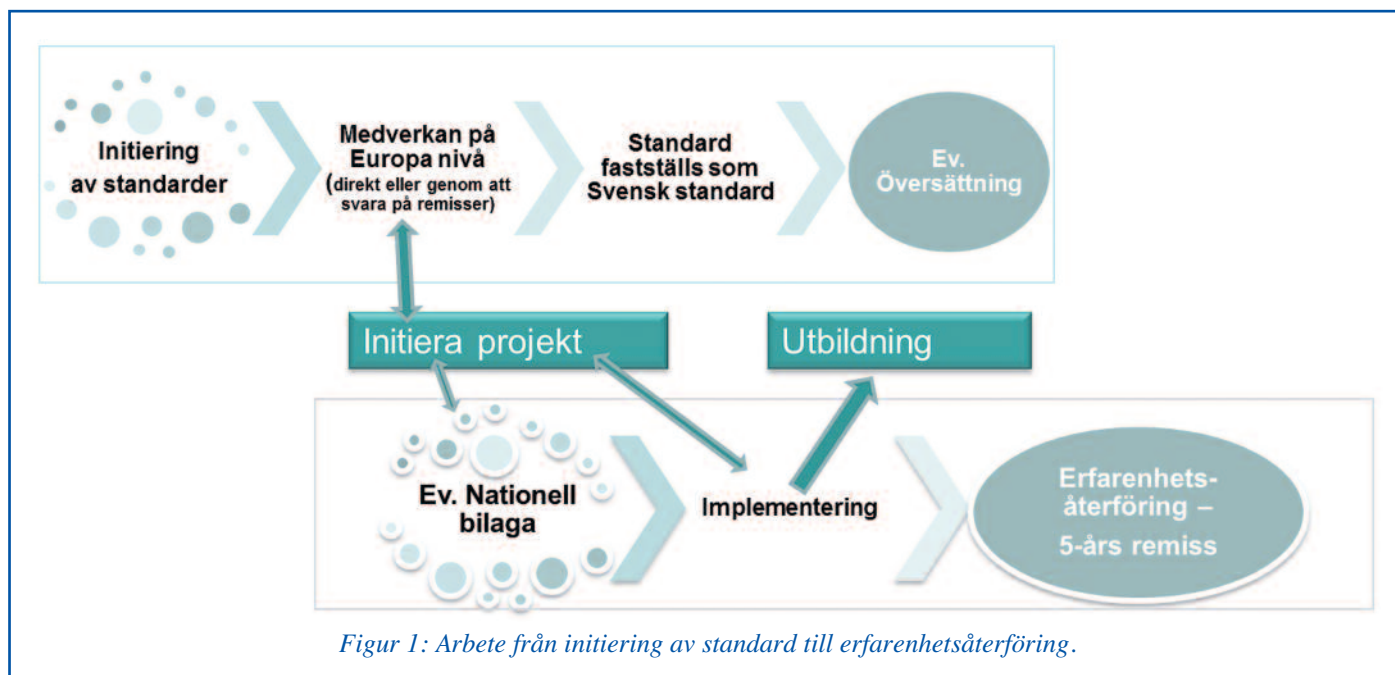
Knutpunkt Geostandarder är en mötesplats för organisationer, myndigheter,

Artikelförfattare är **Gunilla Franzén**, GeoVerkstan, sammankallande Knutpunkt Geo, **Johan Wahren**, projektledare SIS TK 183, **Olle Båtelsson**, Trafikverket, teknisk sekreterare Pålkommisjonen, samt **Leena Haabma-Hintze**, kanslichef Svensk Grundläggning.

företag och enskilda personer med intresse för geoteknik och grundläggning. Målsättningen är att branschgemensamt arbeta med standarder och utbildning för att nå målet med en högre kvalitet och teknikutveckling.

Knutpunkten är ingen organisation, utan en mötesplats där varje aktör bidrar utifrån sina egna möjligheter och intresse. I samband med SIS TK 183 Geokon-

Figur 1: Arbete från initiering av standard till erfarenhetsåterföring.

struktioners möten så träffas representanter för Knutpunktens aktörer för att behandla sina kärnfrågor.

Idag medverkar: Svensk Grundläggning (SAFE), SIS, Svenska Geotekniska föreningen (SGF), Pålkommisionen (PK), Trafikverket (TRV), SGI, Tyréns, Ramböll, WSP, Vectura, Pålplintar, Skanska, FM Geo, GeoVerkstan, Terroc och GeoSigma.

Hur bedrivs arbetet?

Hela kedjan från initiering av standarder till erfarenhetsåterföring behandlas, se *figur 1*. Målsättningen är att aktivt påverka i varje steg både nationellt och internationellt. Främst är Knutpunkten en *träffpunkt* för informationsutbyte mellan de medverkande aktörerna.

Vid möten och diskussioner initieras ett antal projekt och utbildningar. Dessa genomförs av de medlemsorganisationer som är mest lämpad för respektive initiativ.

Knutpunkten är ju ingen organisation, hur kan det då hända något? Främst genom att varje aktör bidrar med följande:

- Deltar i mötena och i dialog mellan mötena
- Kan driva projekt initierade av Knutpunkten
- Kan driva utbildning initierad av Knutpunkten
- Delar med sig av information från sin organisation som kan vara av intresse för övriga.

Ordförande i SIS TK 183, är även sammankallande i Knutpunkten, och förbereder mötena tillsammans med SIS. Genom det har branschen ett avgörande

inflytande och kan skapa förutsättningar för samverkan.

Kunskap blir inte mindre för att vi delar den!

Vad händer just nu i Knutpunkten?

- Ny version av utförandestandard för massundanträngande pålar.
- Nästa generation Eurokod.
- Översyn IEG tillämpningsdokument.
- Ny nationell bilaga CPT.

Genom knutpunkten medverkar Sverige aktivt i flera internationella arbetsgrupper där våra svenska standarder tas fram. När det gäller utförandestandarder har Sverige tagit på sig ordförandeskapet för framtagandet av en ny version av *utförandestandarden* som behandlar massundanträngade pålar.

Arbetet med att ta fram *nästa generation Eurokod* har påbörjats. För att öka Sveriges möjligheter att påverka så diskuteras här en etablering av en nordisk spelregelgrupp.

För att skapa en gemensam branschsyn på hur Eurokoden och andra Europastandarder ska tillämpas ur ett svenskt perspektiv, tog IEG¹⁾ fram ett flertal *tillämpningsdokument*. Nu när flera av dokumenten använts under ett antal år, så noteras bland annat inkonsekventa skrivningar och skrivfel. Under hösten 2013 genomfördes därför en enklare revidering av dokumenten, för att förtydliga otydligheter och samordna språkbruket.

Ett underlag till *nationell bilaga* för spetstrycksondering (CPT) har tagits

¹⁾ Implementeringskommission för Europa-standarder inom Geotekniken.

fram, som gör det möjligt att även framöver använda en relevant kravnivå vid sondering i lös kohesionsjord.

Webb, utbildningar och seminarier

Knutpunkten har etablerat en gemensam webbsida (www.knutpunktgeo.se). Målsättningen är att det ska finnas en webbsida som hjälper användaren att hitta rätt bland all information om standarder, regelverk, föreskrifter, kompetens, kurser och arbetsmiljö. Det är ingen ny information som presenteras utan i de flesta fall handlar det om att länka till informationen som redan finns på andra hemsidor.

Knutpunkten förvaltar och vidareutvecklar den *kompetensmatrix* som tidigare tagits fram av Nätverket Svensk Grundläggning. Syftet med kompetensmatrixen är; definiera branschens syn på vad respektive aktörer ska ha för kunskap inom olika kompetensområden, bidra till en bättre dialog mellan olika aktörer utifrån en gemensam kunskapsbas, vara en hjälp för enskilda och företag för planering och genomförande av kompetensutveckling samt skapa erfarenhetsöverföring mellan olika kategorier.

Knutpunktens aktörer arrangerar *kurser* för att möjliggöra den kompetenshöjning som behövs i branschen.

En till två gånger per år inbjuder Knutpunkten till *öppna möten*, där branschen ges möjlighet att diskutera aktuella frågor. 2013 års teman var; AMA 13 och TD revidering.

Ett projekt som ligger i pipelinen för 2014 behandlar vilka *krav* ska vi ställa på *våra handlingar* i olika skeden, för olika kontraktsformer och olika beställare.

Varför bör ditt företag/organisation vara med?

Genom ett medlemskap i SIS TK 183 är du automatiskt med i Knutpunkten, vilket ger dig möjligheten att påverka:

- Standarder och bilagor
- Vilka projekt som initieras
- Vilka utbildningar som initieras
- Vilka hjälpmedel/verktyg som ska tas fram.

Du får dessutom tillgång till en stor mängd information och möjlighet att ta del av andras erfarenheter. ■

Referenser

www.knutpunktgeo.se.

Knutpunkten tar oss till oanade höjder.

FOTO: G. FRANZEN